

పాపాల్లో దూలనిది

రామవంశ

“స్వప్నీలో తీయనిదీ స్నేహమేవోయా!”
 రేడియోలో శ్రావ్యంగా, సున్నితమైన ధ్వనిలో
 వస్తూంది మధురగాయని బాలనరస్యతి పాట!
 వరండామీదాడున్న ఈబీఫ్లైర్ లో బారబడి, తన్న
 యంగా వింటూంది రవణ. రవణకి పాటలు నినటం
 చాలా ఇష్టం. అందులో బాలనరస్యతి పాటలంటే
 మరి ఇష్టం. రవణ పుట్టింట్లో పాతగ్రామస్థాను
 ఉండేది. రవణ నిదిగా, బాలనరస్యతి రికార్డు విడుదల
 అయ్యా, అవగానే వెంటనే బజారుకు పోయి కొనేసింది.
 ఇంక ఖాళీపుస్తకాల్లా ఆ రికార్డులూ వేసుకుని
 వింటూ కూర్చునేది! పెళ్లి అయినా, భర్త గారి
 దగ్గర కరెంటు రేడియో వుంది. ఇండురో పక
 చిక్కంది. మనకి కావల్సి పాటలు కావల్సిన వేళల్లో
 వింటూనికి వీలుండదు! వాళ్ళ ప్రసారం చేసిన
 పాటలే చచ్చివట్టు వినాలి! అల్లాగే పినేది రవణ. చని
 అంతా అయినాక, ‘వివిధభారతీ’, సింక్ పేట్టుకు
 కూర్చోనేది. ఆ స్టేషన్ లో దండిగా పాటలు వచ్చేవి.
 బాలనరస్యతి రికార్డు వచ్చినచోటన ఆమెకి సంక్రాంతికి
 పుట్టింటికి వెళ్ళినంత ఆనందంగా వుండేది. పుట్టిం
 టికి వెళ్ళినప్పుడల్లా ఆమె తన పాత రికార్డులన్నీ వేసు
 కుని, కరువుతలా వినేది!

పాపాల్లో అయిదు గంటలు దాటుతోంది.
 ఎండకాలం పాపాల్లో అయిదు గంటలు, ఎక్కడ ఆరు
 కాలం, ఇంటిముంగిలువున్న వచ్చి పసిరికనంలా
 చింత అందంతో వెలిగిందాం! అన్నదకరంగా వల్లని
 గాలి వీస్తూంది! భర్త రామనాథం, గేటు తీయకుం
 డనే రెండుసార్లు, స్కూటర్ ‘హాక్ పీపీ’ వనిపిం
 చాడు. తన్నయూవన్ లో వున్న ‘రెవల్యూషన్’ స్కూటర్
 ఇంజను చేస్తున్న “బ్రేక్ రోడ్” వాస్తవ రోడ్ విస్తించ
 లేదు. అంచేత రవణ తన చిన్నయమ్మదనించి
 తేరుకో లేదు.

“రవణా!” కేవేసాగు రామనాథం.
 “వెలుగువీలప్పు మేడ విడిచిరావేరూడు!” పాట సాగు
 తూనే వుంది.

రవణ చిరాగ్గా కళ్ళు తెరిచింది. గేటు కావల భర్త!
 గజాలునలేచి గేటువద్దకి సరుగిట్టింది.
 “సరోజ వస్తున్నదిట! పుత్తరం వ్రాసింది.
 నేను స్నేహనుకి వెళ్ళాలి! పుత్తరం నిన్ను ఇయ్యాలింది.
 ఇవ్వాళ ఇచ్చాడు పొన్నుమాన్! మున్నవ వంటలోకి
 సేవ్యాపాయనం కూడా చేయి! ‘రోజీ’! పాపాల్లో
 అంటే మహా ఇష్టం! కాస్త తూకంగా జీడిపప్పు, కీన్
 మిస్నేసి చేస్తావుకదూ! ఇదిగో పుత్తరం!” అంటూ
 వో కవరూ రవణకిచ్చి ‘స్కూటర్’వూడ తూరు
 మన్నాడు. రామనాథం.

“స్వప్నీలో తీయనిదీ స్నేహమేవోయా!” అంటూ
 వల్లనిని మరోసారి ఆలసింది పాట ఆగింది. రేడియో
 ఆఫ్ చేసేసి సంటింట్లోకి వెళ్ళింది. రెండు కుం
 పల్లూ, ఒక కిరోసిన్ ఫ్లవ్ అంటించి అన్నం, పప్పు,
 పులుసూ మూడింటిమీదా వడేసి కత్తి పీటమూండు
 కూర్చుని కూర తగుల్చుకోతూ, ఉత్తరం తెరిచింది.
 రామనాథం చాలాసార్లు సరోజ గురించి
 ‘రవణ’కి వేప్పేడు. చిన్నపుట్టింది కిటివి వదులుకు
 వ్వారనీ, సరోజ చాలా అల్లరి చేసేదనీ, చాలా అంద
 మయినదనీ, చెప్పేడు. అసలు సరోజనే, రామనాథం
 వినానం చేసుకుంటామనుకున్నా! దానివల్ల బాబ్బా
 మాత్రోపడి చస్తానని తెలియించటంతో అడవవరంగా

రామవంశ

1. మానవుడు ఎంత ఎక్కువ శక్తిని యోగ్యతను/ఉపబంధము కలిగియున్నా వరే ఇతరులు అతనికి ఏమి చేస్తారో దానిబట్టి సఫలత సిద్ధింపవచ్చుంది.
2. నఫలత ఇద్దరు చాలా సామాన్యత తి దండ్రుల సంతానం సమయవారాలు జత మరియు కవిత్వం/సంగీతం.
3. మనం యుక్తతగా సుండవలసిన వాళ్ళం; కాని యుక్తతకంటే చాలా ఎక్కువ పట్టుదలగా / దృఢావేశంగా వుంటామని.
4. మందరతా / దివ్యతా భావం దానంతటా దేవి వికసించును అది మన చేతనయందు గుప్తరూపంలో విభవనీయమై వుంటుంది.
5. సంకలముత ప్రపంచంలో మనం శుభ్ర అస్తిత్వంగా/సంపూర్ణ సమ్మతిగా సుండగోర్తాము.
6. ప్రతి కల్పన, ప్రతి కొత్తగా కనిపెట్టేది సంయోగ / ఏకాగ్రచిత్త సలితమే అయివున్నది.
7. మేలు మరియు దయాభావం / సమ్మతిగల ఆగ్రహ వ్యూహం మనస్సులను ఆంబులములుకు చాలా కాలం పట్టును.
8. మానవునికి శోభము / దరిద్రము కలిగించు వింత కన్పించు, అవిమానం మరేదీ కలిగించజాలదు.
9. నైతికతావారులు తరునుగా సద్గుణ నిలవను అతిశయంగా ప్రకాశించును. సంకేహం లేదు. ఎందుకనగా, అన్ని ఎప్పుడూ దాని స్వతఃపు ర్వక అగత్యత/వాంఛ అత్యల్పమై యుండును.
10. మానవజాతి అంతరంగా గాకపోయినా ఆధునిక ప్రపంచం అంతరంగా విశాసం / విరాస నుండి లక్షింపబడవలెనంటే శరణంగా మనవియాలి ఈ తరమునకు అవసరం.
11. మానవులకు సమానంగా భోజనం, ఆశ్రయం, లేక వస్త్రాలను గుర్తుబవల్ల వారు సమాఖులు / సీఠిహంతులుగా కావించబడజాలరు.
12. ప్రతి యుగంలోను శత్రు / సత్యం తన మార్గమున వెలకొట్టుంది.
13. మన భాషలెగాక మన సాహిత్యాలు కూడ తనాడు భాషారకంగా విదేశీ/ముక్తం అయివున్నవి.
14. యుద్ధం బీచితాంత్రికావశ్యతా/సామాజిక అనివార్యతా లేక వట్టి ఒక దోషిత విబంధనము / క్రొత్త కల్పన అయి వున్నదా?
15. ఇతిహాసమందు అత్యంత సున వ్యక్తులు తమ ఆత్మాధికారములను నైతికతా / అగత్యతా అజ్ఞానము శిరసావహించిన యుత్సాహులు.
16. శ్రేష్ఠ వునవ్యాసాలు / ప్రయాణాలు యందు అత్యంత స్వల్ప ప్రయాస వుండును.
17. అత్యధిక సుఖ భోగం కలవాటువడిన వ్యక్తికి మహా వివేకీ/అధ్యాత్మిక జీవనమందు ఇవ్వకలుగుట రుద్రము.
18. మంచి సాహిత్యం జీవన భావమును, దాని గుణాలను, రచనా ప్రభావాన్ని వునరుద్ధాటిస్తుంది / ప్రకటిస్తుంది.

1. No matter how much force and Ability / Originality a man may have, his success is created by what others do for him.
 2. Success is the child of two very plain parents—punctuality and Accuracy / Consistency.
 3. We are supposed to be reasonable: but we are much more Assertive / Instinctive than reasonable.
 4. The sense of Beauty / Divinity does not develop spontaneously. It exists in our consciousness in a potential state.
 5. We long, amid a troubled world, for perfect Being / Understanding.
 6. Every invention, every new discovery is purely the outcome of Coincidence / Concentration.
 7. The ideals of goodness and Compassion / Concord take a long time to conquer the minds of the people.
 8. Nothing brings man so much suffering and humility as Cupidity / Poverty!
 9. The value of virtue is often overstressed by moralists, no doubt because, of all goods. It is least an object of spontaneous Demand / Desire.
 10. It is necessary for this generation to work at high speed if the whole of the modern world, if not the whole of humanity; is to be rescued from Destruction / Frustration.
 11. Men cannot be made Equal / Moral by giving them equal amount of food, shelter or clothing
 12. Faith / Truth has made its way in this world from age to age
 13. Not only our languages, our Literatures also are Foreign / Free in spirit to-day.
 14. Is war a biological necessity, a socio logical inevitability or just a bad Institution / Invention?
 15. The greatest in history have endeavoured to obey their own commands and the commands of Morality / Necessity.
 16. The best Novels / Travels involve the east strain.
 17. A person addicted to excessive pleasures is hardly a candidate for a spontaneously Rational / Spiritual life
 18. Good literature Recreates / Reveals the sense of life, its weight and texture.
- గమనిక: పై క్లూలు ప్రసన్న గ్రంథకర్తల వునకమూలనండి తీసుకొనబడినవి. అవి పూర్తి వాక్యములు మరియు వేరు వేరుగా పూర్తి అర్థనంతమైనవి. గ్రంథకర్తలు, వారి వునకమూల పేర్లు ఆఫీసులో సాల్వాషన్ లో పాలు లిట్ క్విజ్ సీక్రీట్ ప్రచురించబడును.

మానలావిచ్చి హత్యచేసినట్లు అవుతుందని, భయపడి పోయాట్టా! వాళ్ళ బామ్మకి అంత పట్టుదల కలగటానికి కారణం, సరోజ వాళ్ళ కులంకాక పోవటమే నట!" అవి అన్నీ చెప్పినప్పుడు రణణ తనలో తనూ నవ్వుకునేది. "రామనాథం వట్టి భోలా మనిషి. పెళ్లాంతో, తన ప్రేయసిని గురించి చెబుతారా ఎవరైనా?" అనుకునేది రణణ. పుత్రులం తెరవబోయేసరికి 'పాఠశాల' వండాలన్న సంగతి గుర్తుకు వచ్చింది. పెనెట్ మెట్టుమీద మార్పుని తలచో 'మేలు తీసుకుంటూన్న మనిషిల్ల ఎల్లెమ్మని పాలిపోసే ఆమె యింటికి వెళ్లి పాలు తెమ్మని పురమాయించి, మఱి పుత్రులం మడత విప్పింది.

"డియర్ రామం! ఎల్లా పున్నావ్! వాలుగేళ్ల యిందనుకుంటాను, మనిషి రం కలుసుకుని. ఈమధ్య పెళ్లి చేసుకున్నావులా! శుభలేఖన్నా వంతలేదే? నేను వచ్చేస్తానని భయపెసిందా? పుత్ర పిరికివాడిని రామం నువ్వు హాయిగా పెండ్లాడేదేం అంటే బామ్మ చచ్చిపోతానంది అమ్మ చెంకుచాలుకు తప్పుకున్నావు. ప్రేమించటానికి, "రాతేజీ బ్యాట్లీ" వెంటపెట్టుకుని తిరిగినప్పుడు సునత, స్నేహితల ముందు దక్కించు కుందికి 'కులంతరం' బామ్మ చావటం, ఏమీ అడ్డం రాలేదు కాబోల్దు! అయినా, ఆ సౌతవన్నీ ఇప్పుడెందుకులే తప్పుకోవటం? నాకు నిన్ను చూడాలనిపించింది. మోల్తానికి నేను చాలా అధ్యస్తవంతులాలిననుకో! మా ఆయన ఏ. ఇ.గా వర్కు చేస్తున్నారు. మాకు కారు వుంది. ముద్దులు మూలుగట్టే మా మూడేళ్ల అబ్బాయికి మరో చెల్లెలు పుట్టబోతోంది. మా అబ్బాయి సేలేమిటో తెల్సా! నేను చెప్పడే ఎల్లా తెలుస్తుంది? సీసేరే "రామూ!" అని పెట్టాను. ఆయనతో చెప్పాను. నీ చిన్నప్పటి ఆకతాయితనం, కొంటెకట్టూ, నా కెంత ఇష్టమని? నీ సేరు పెట్టి మా వాడికి, నీ సంగతి, అదే, మనిషిరి సంగతంతానూ ఆయనకి చెప్పాను. నీ గుండె రుల్ల ముంటోంది కదూ! కాస్త నిద్రానించు మరీ! చెప్పే నీనున్నారో తెలుసా! "అయితే నేను, చాలా అధ్యస్తవంతులై సరూ! ఇంతటి అందాల రాశిని నా కోసం త్యాగం చేసిన, త్యాగమూర్తి అతను! అతని సేరు మన "బాబు"కి పెట్టటం ఎంతో బాగుంటుంది." అన్నారు. నాకు రోజు రోజుకీ, మా వారిని, మా బాబుని, మా సంసారాన్ని చూస్తున్న కొద్దీ అధ్యస్తవంతులాలిననే గర్వం, వచ్చగడ్డలా బలిసిపోతుందనుకో! మన పూరికి వెళ్ళేదారిలోనే మిప్పు నీ సంసారంతో వుంటున్నావని తెలిసింది. నేను మీ పూళ్ళో దిగుతాను. తప్పకుండా స్టేషన్ కి రా! నేను వస్తున్నానని భయపడి, మీ అవిచ్చి పుట్టింటికి తోతే యాకు! నువ్వు నా నింది తప్పించుకుందికి స్టేషనుకి రాకపోయినా, మీ ఆఫీసులో వాకబు చేసి, మీ ఇల్లు షల్లెయగలను! అంచేత, బుద్ధిగా, వట్టి సవేతంగా స్టేషన్ కి వచ్చి నన్ను ఆహ్వానించు! ఆట్టే రోజులు మాకం వేయనులే! రేషన్ రోజులూ! మిమ్మల్ని ఇబ్బంది పెట్టా మన్నంత దురాలోచన ఇంకా పుట్టటంలేదు నాకు. తెల్లారి కాస్త్రాని

స్వప్నిలో చెల్లది

కళ్ళు కడుగుతాను. తేజావే, విద్రుహిణి! అంది
నరోజు. ఆనా కలలు గురించానికి ముచ్చట పడింది

ఇట్లు, నీ, రోజే. జీవితం రచన వస్తుకుంది. ఎంత వక్కానాసింది? మనస్సు ఎదురు గుండ నించుని మాట్లాడుతూ వుట్టే వుంది. చలాకీ పిల్ల అయి వుంటుంది. బాల్య స్నేహం, ఎంత తేనెలూరుతూ వుంటుంది? ఏ కవి నాసాడో ఆ పాట! "స్వప్నిలో తీయనిదీ, స్నేహమేనోయా!" అని. ఈయన పులుకి ఈయనా, అల్లరి వేషాలకి లోకం చేసేవారు కాదుట! గొంగలి పురుగుల్ని, అగ్ని పెట్టెల్లో పెట్టి పట్టుకు న్నట్టి కాలేజీలో క్లాసులు టరుగుతూంటే నెమ్మదిగా వెనక వెంటిల మీద చేరి ఆడ పిల్లల తలలో పెట్టుకున్న పువ్వుల మీదకు వదిలేవారుట! అని నెమ్మదిగా జడ మీంచి వెడదీసిందికి ప్రాంతే, నెండు అంతా దురద పెట్టాంటే, ఆ అమ్మాయి వడే అవ్వలకి, వీళ్ళు నవ్వకోలేక చచ్చేవాళ్ళట! పాపం. పైల్లికి పిలవలేదని వ్రాసింది! ఒక శుభ లేఖ వంటివే ఏం పోయిందో! తనకి ముందు తెలుస్తే అన్నక రమ్మని వ్రాస్తుండేది!" అనుకుంది రచన. ఈ గానం స్కూలులో పీ పీ అంది. రచన ఆడరబాద లాగావెళ్లి గేటు తీసింది. రామానాథం పెద్ద వీరుడిలా, నమ్మకాలిని పెరిగి వెంపురు లేకుండా ఉండాలని కోరినాడు. రిక్టర్ లో, నరోజు, మూడేళ్ల రామా ను గురు. వాళ్ళ కడతగా పెట్టే. జెడ్డింగూ పోలిధిని బజ్జీలు, పేము బుట్టా, స్కీలు బారీయర్ స్ట్రీటు ముందేనూ పువ్వు ఇంకో రకాకినిదీ, వెదురు బుట్టా పువ్వులు. రిక్టర్ వాడు ఒక్కొక్కటే తెచ్చి వరాండా మీదకు పెట్టాడు. రామానాథం స్కూలులో వెళ్ళడంలో పెట్టేసి, లాంఛం వేసి వచ్చి, "ఆ సినీమాను ముందు గదిలో పెట్టావోయి." అన్నాడు. రిక్టర్ వాడు ముందర అన్నిసినీమాన్లు వరండా మీదకి వేళ్ళి, లాంఛం ఒక్కొక్కటి ముందరి గదిలో పెట్టేసి ఉన్నాయి పువ్వులని వెళ్ళిపోయాడు. రచన "రామా"ని ఎత్తుకుని వచ్చింది. నరోజు భారంగా మెట్లెక్కి వెంటాడు వచ్చింది. నరోజు బాగా పాడుగు పంపగా వుంటుంది. చూలింతరాలు కావటం నింక, కళ్ళు ఇంకా పెద్దవిగా కళ్ళ చుట్టూ బొటన వేంక వడలప్పుడ కలిపిపోయిన నీడతో వున్నాయి. నన్నగ ఎత్తుగా వించున్న ముక్కు. వలచగా నవ్వే పెదాలు, కోల న్న వ ముఖముతో అమర్చినట్లున్నాయి. మోక్క కోక్కుల నిప్పు జెడా, మదుటి మీదకు అల్లరి చిల్లిగా ఎగిరే ముంగురులతో, తమాషా వుంది. లామనాథాలో వున్న నరోజు శరీరానికి, కోకో కలలు వ్రోలేవాయిలే వీర, కొంత మరుపు విచ్చింది. లామనూ, బొద్దు గా ముద్దుగా, చేతికి నిండుగా వున్నాడు. నవ్వితే సొట్టలు పడే బుగ్గలూ, ఎర్రని బుగ్గలనూ, చక్రాలంటి కళ్ళూ, ఉంగరలు తిరిగే జుట్టూ చాలా బాగున్నాడు. నరోజు వస్తూనే ముందు గదిలో చాలి పువ్వు మడత మంచం మీద జెడలబడింది. రామానాథం పెరిగిపోవడం వెళ్లి కాళ్ళూ బొట్టలూ, ముఖమూ కదలొక్కని "టల"తో తుడుచుకోంటూ వచ్చాడు. "రచన" కాఫీ గ్లాసు

లో వచ్చింది. భర్తకి, నరోజుకు వంక గ్లాసు ఇచ్చి, "రామా"కి బుల్లి గ్లాసుతో ఇచ్చావోయింది. "వాడికి వదు ! ఇంక అన్నం తినడు ఇప్పుడు కాఫీ పట్టిపెన్నమా!" అంది నరోజు. రామానాథం ఇల్ల చాలా చిన్నది. మూడే గుంటలన్నాయి. అని అన్ని రైలు పెట్టెల్లా, ఒకదాని వెనకాతం ఇంకోటి వున్నాయి. "ఇల్లు బాగానే వుంది. రామం! మరీ ఇంత చిన్న ఇల్లు తీసుకున్నావేమిటి? ఇల్లు ఇరకాలుంటే అతి మరకటం అయితే సంసార జీవితం గాలివాల బాగా వున్న నీటికాని వడవ లాగా జీవితం దన్నారు మనవెద్ది లు. ఆమాత్రాని కనుగుణంగా ఇల్లు అయితే కుదిరింది కాఫీ డ్రిస్, ఇల్లాలు ములుకు, కుడర లేదు. ఇంతకీ, ఈ వెంకటరహమ్మ పి పిల క్కనూ, మీ బామ్మగారి పెంకనా?" అంది నరోజు. రచన ముఖం, తిప్పాటు సంభాషితో మెరిసి పోయింది. నరోజు వీపుకి, గోడకి మధ్యన తలగడా పెట్టి, భాళి కాఫీ గ్లాసుల్ని తీసుకుని, వంటింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది. "ఆగనమ్మా తల్లి" నిమ్మ కూడాబి వీతో నేస్తం కలపాలని నేను వచ్చాను. కాఫీపు మాటా మంటి అడితే, నీ పసిడి చాయ వాకొమీ అంటుకు పోతులే! ఆల్లా అయితే ఈ పాటికి, మా కొంటె రామం బంగారు బాతులా వుండును" అంది నరోజు. "పాయిస్ మీద వని వుంది! రెండు నిమిషాల్లో వచ్చేస్తాను." అంది రచన. "అయితే నేనూ అక్కడికి వచ్చి కూర్చుంటాను. ఏమోయ్? మీ వంటింట్లోకి వెళ్ళమన్నావా! మీ బామ్మ చంపేస్తాండంటావా?" అంది నరోజు. "మా బామ్మ చనిపోయి, ఏదాది అయింది. అదీకాక ఇక్కడ మా పెద్దాళ్ళు ఎవ్వరూ లేరు. మా ఇంట్లో ఇప్పుడు, సర్వం జగన్నాధమే!" అన్నాడు రామానాథం. "చాలా ములుకు, రిపిల్స్ అయ్యావుస్వమాట!" అంటూ, రచన వెనకాతలే, వంటింట్లోకి వెళ్లి అక్కడో పీట వుంటే చాలుకుని కూర్చుంది. "రామా" తల్లి వీపుకు బోర్లగిలా ఆనుకుని, రచన చేసే పన్ను అన్నిటికీ నిశబ్దంగా చూస్తు న్నాడు. రచన ఒక కుంపటి మీద, గిన్నె వడేసి, చేతిలో, జీడిపప్పు కివీనివే వేయించాగింది. ఇంకో కుంపటి మీద సాయం ఉడకతోంది. "ఇప్పుడివన్నీ చేయమని, పురమాంబాదా రామం! వేమున్న కాఫీపూ, మీకాటు వంటతో వడేమేలా ఉంది." అంది నరోజు. "అట్టే ఎక్కువగా ఏం చేయటం లేదులేంది! మీ పుత్రరం సాయంకాలమే అందింది. నిన్న వస్తే, ఏమయినా, ప్రవేశాన్ని చేయటానికి వీలం డేది. చూలింతరాలు ఇంటికి వస్తే 'పి' సినీమాను ఏదయినా చేయవద్దా మరీ?" అంది రచన. "పోవండి! ఇన్నాళ్ళే, మీ మారేజి డిస్టర్, చేసినమటలాను. ఓ కుంపటి భాళిగా వున్న ట్టుంది. గిన్నెలో కాఫీని నీళ్ళు వడేయండి. నీడికి

వచ్చింది. భర్తకి, నరోజుకు వంక గ్లాసు ఇచ్చి, "రామా"కి బుల్లి గ్లాసుతో ఇచ్చావోయింది. "వాడికి వదు ! ఇంక అన్నం తినడు ఇప్పుడు కాఫీ పట్టిపెన్నమా!" అంది నరోజు. రామానాథం ఇల్ల చాలా చిన్నది. మూడే గుంటలన్నాయి. అని అన్ని రైలు పెట్టెల్లా, ఒకదాని వెనకాతం ఇంకోటి వున్నాయి. "ఇల్లు బాగానే వుంది. రామం! మరీ ఇంత చిన్న ఇల్లు తీసుకున్నావేమిటి? ఇల్లు ఇరకాలుంటే అతి మరకటం అయితే సంసార జీవితం గాలివాల బాగా వున్న నీటికాని వడవ లాగా జీవితం దన్నారు మనవెద్ది లు. ఆమాత్రాని కనుగుణంగా ఇల్లు అయితే కుదిరింది కాఫీ డ్రిస్, ఇల్లాలు ములుకు, కుడర లేదు. ఇంతకీ, ఈ వెంకటరహమ్మ పి పిల క్కనూ, మీ బామ్మగారి పెంకనా?" అంది నరోజు. రచన ముఖం, తిప్పాటు సంభాషితో మెరిసి పోయింది. నరోజు వీపుకి, గోడకి మధ్యన తలగడా పెట్టి, భాళి కాఫీ గ్లాసుల్ని తీసుకుని, వంటింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది. "ఆగనమ్మా తల్లి" నిమ్మ కూడాబి వీతో నేస్తం కలపాలని నేను వచ్చాను. కాఫీపు మాటా మంటి అడితే, నీ పసిడి చాయ వాకొమీ అంటుకు పోతులే! ఆల్లా అయితే ఈ పాటికి, మా కొంటె రామం బంగారు బాతులా వుండును" అంది నరోజు. "పాయిస్ మీద వని వుంది! రెండు నిమిషాల్లో వచ్చేస్తాను." అంది రచన. "అయితే నేనూ అక్కడికి వచ్చి కూర్చుంటాను. ఏమోయ్? మీ వంటింట్లోకి వెళ్ళమన్నావా! మీ బామ్మ చంపేస్తాండంటావా?" అంది నరోజు. "మా బామ్మ చనిపోయి, ఏదాది అయింది. అదీకాక ఇక్కడ మా పెద్దాళ్ళు ఎవ్వరూ లేరు. మా ఇంట్లో ఇప్పుడు, సర్వం జగన్నాధమే!" అన్నాడు రామానాథం. "చాలా ములుకు, రిపిల్స్ అయ్యావుస్వమాట!" అంటూ, రచన వెనకాతలే, వంటింట్లోకి వెళ్లి అక్కడో పీట వుంటే చాలుకుని కూర్చుంది. "రామా" తల్లి వీపుకు బోర్లగిలా ఆనుకుని, రచన చేసే పన్ను అన్నిటికీ నిశబ్దంగా చూస్తు న్నాడు. రచన ఒక కుంపటి మీద, గిన్నె వడేసి, చేతిలో, జీడిపప్పు కివీనివే వేయించాగింది. ఇంకో కుంపటి మీద సాయం ఉడకతోంది. "ఇప్పుడివన్నీ చేయమని, పురమాంబాదా రామం! వేమున్న కాఫీపూ, మీకాటు వంటతో వడేమేలా ఉంది." అంది నరోజు. "అట్టే ఎక్కువగా ఏం చేయటం లేదులేంది! మీ పుత్రరం సాయంకాలమే అందింది. నిన్న వస్తే, ఏమయినా, ప్రవేశాన్ని చేయటానికి వీలం డేది. చూలింతరాలు ఇంటికి వస్తే 'పి' సినీమాను ఏదయినా చేయవద్దా మరీ?" అంది రచన. "పోవండి! ఇన్నాళ్ళే, మీ మారేజి డిస్టర్, చేసినమటలాను. ఓ కుంపటి భాళిగా వున్న ట్టుంది. గిన్నెలో కాఫీని నీళ్ళు వడేయండి. నీడికి

అదా చెబ్బానుండండి. అబ్బ తల్లుకుంటే నా కిప్పటికీ సప్రతిగాటం లేదు. అదే మీ పెళ్లిలో ఏం జరిగిందంటే, మా రవణకి తలంబాలు మీ వెర్రి ద గబగదా పోయటానికి చేసినందులం లేదు పూడుండీ నగం శరీరం లేక ప్రయాణ అయిపోయింది. అంచేత ఏం చేయడం వల్ల మంతా ఎత్తి పట్టుకుని, నించుని, ఒక్కమాట మీ వెర్రిమీద ఒంపేంది. అనుకోని ఈ పాతా త్నంసులునకి మీరు పరధ్యానంగా ఉన్నారేమో, ఊకిప్పడి లేచి నిలబడిపోయారు. వందరంథా గొల్లమనినవ్యలతో నిండిపోయింది "అన్నాడు శ్రీసు. "దానిక్కారణం ఏమిటో తెలుసాండీ! తలం బాలు ఎవ రెన్నిసార్లు ఎక్కువ పోస్తే వాళ్ళకి పది రూపాయలు ఇస్తానని అన్నాడు ఈ పెద్ద మనిషి. ఇప్పుడు ఎక్కి రించులావెందుకు మరీ" అంది తల వూగిస్తూ రవణ. పదేళ్ల పిల్లలా అయ్యింది రవణ. రామనాథం మనస్సులో ఏదో చిప్త ముల్ల గుచుకున్నట్లు అయ్యింది.

"ఇప్పుడు ఇలా వుంది కానీ రవణ చిన్నప్పు డెలా. పుండేదనుకున్నారు? నన్నుగా నీవురు పుల్లలా గుండేది. లాళ్ళ క్షణం జ్వరం వచ్చేది, పదిపాను రోజులుండేది! వాళ్ళమ్మగారు హాడిలిపోయి వెంక టేత్యరస్యమికి తల నిలలు మొక్కుకునేవారు. పది వందేళ్ళు వచ్చినా, రవణకి వెర్రిమీద అంగుళం పాడుగు వెంకట్రుకలే వుండేవి! మా ఎదురింటో ఇంకో రవణ వుండేది. ఆ అమ్మా యికి ఏదో పిలకజెడ వుండేది. అనుమాలుకి, తన్ని "బోడి రవణ" అని పిలిచి, "పిలక రవణ" అని వాళ్ళం అప్పుడు మీ రవణ, ఏం చేసేదంటే, వాళ్ళమ్మగారు బంగాళాదుంపలు బజ్జీలు చేసినప్పు డలా, వాకిన్ని కాగితంలో పొట్లాంట్టి తాచ్చిది "వరే శీనూ, నన్ను బోడి రవణ, అని పిలవద్దని అందరితో చెప్పవరా?" అని ఒతిమాలేది. అలాగే, అనేవచ్చి! ఆ బజ్జీలు తింటం పూర్తి అయే దాకా, ఎవ్వరీ అలా అనచ్చేవాడీ కాదు! తర్వాత మామగారే! మాపిల్ల గాంకుకి, నేనే రింగోలిదర్గా వుండేవాణ్ణిలేండి! అంచేత అంచాల్ని వాకీ ఒచ్చేవి" అన్నాడు శ్రీసు.

స్పష్టిలో చెప్పింది

"చాల్లెద్దూ. గొప్ప" ముద్దుగా అంది రవణ. "ఇప్పుడే అల్లా బయటికి పోయెస్తా రవణ" అంటూ లేచాడు రామనాథం. భర్తవెంపు విన్న యంగా చూసింది రవణ.

"నేనూ వస్తావడండి! అన్నట్లు రవణ నా ధోరణికో చెప్పటం మర్చిపోయాను. పాటలులో, మా కొల్లిగి ఒకడు తగిలాడు. అతను ఈ పూలు లాస్ట్ బిన్నుకి వెళ్ళాడట. నేనూ అతనితోపాటే వెళ్ళాను. రేపు వ్రేయం, తిరిగి ఇల్లా, అది వెతుక్కోవచ్చు" అన్నాడు శ్రీసు.

"అదేంటో భోజనం చేయమ? వంటంతా రేడి చేసేసాను. ఈ పూలుకి పుంటానంటివిగా?" అంది ఆదురా గా రవణ. పూడుమని చెప్పమన్నట్లు భర్తకే ప్రేధేయతగా చూసింది. రామనాథం తనకి నట్టునట్లు పూరుకున్నాడు. శ్రీసు అది గ్రహించి చిన్నగా వ్రేచున్నాడు. "నాకు నీ దగ్గర కొత్త రవణ వెళ్ళింది ముక్కా, ముఖం రాలిని పూరు తోడు దారికిన్నుడే వచ్చే ఏ ఇబ్బంది వుండదు. తెల్లరి బిణా, అదీ కక్కపెట్టాలో చూసుకుందికి తిరు బడిగా వుంటుంది మీరిట్టి రూపలా గా ఎప్పుడయినా శని, ఆదివారాలు రండి మూటరుందిగా? బమ్మ చార్జి రూపాయిపావులాంటి అంటే వో ఇరువయి మైళ్ళుంటుంది అనుకుంటాను. ఒక గంటలో వచ్చే టోచ్చును. తప్పకరండి రామంగారూ!" అన్నాడు శ్రీసు.

"వో యనో! తప్పక వస్తాము" అన్నాడు రామ నాథం. శ్రీనివాసరావు వెళ్ళిపోయేక, "అతను మూలో పై నలో వ్యాసయాక్రమేన మామగారి పూరెండుకు వెళ్ళిపోయాడు?" అన్నాడు రామనాథం.

"వాళ్ళు ఇతనికి పై చదువులు చెప్పించారు. పిల్లనిచ్చి వెళ్ళి చేసారు. శ్రీసుకి అంత ఆర్పాస్తు లేమీ లేవు! రెక్కలే ఆధారం! మీరుండమంటే వుండును ఈ పూలు" అంది రవణ. శ్రీసుకి ఆస్తి లేదు. అందుకనే వీళ్ళిద్దరికీ వెళ్ళి చేయలేదు!

అనుకున్నాడు రామనాథం. అతనికి మబ్బుతేర విడిచి నట్లు అయ్యింది.

"ఏం? శ్రీసు వెళ్ళిపోతే బెంగగా వుందా?" పోత నగా అన్నాడు రామనాథం!

దెబ్బలిచ్చి పావురంలా గిరిగిల్లాడి పోయింది రవణ! పాలిపోయిన రవణ ముఖం చూసేసరికి రామనాథానికి ఇంకా అనుమానంతో వట్లు మండింది!

"ఏం? పాపం! ఇండాకటి తళతళంతా ఏమయి పోయింది? "పండుగనాడూ పాత మొగుడేనా?" అందట నిలాంటి ఇల్లాలు! ఆ సప్రతిగా, ఆ కులు కులూ, ఆ సింగరం అంతా తెలిపిపోయిందా? మీ అమ్మగారికి మటుకు బుద్ధుండక్కరలేదా? పెయిపోయి సంచారం చేసుకుంటూవు ఆడదానిం టికి వెట్టంత మగాడ్చి చూసిరమ్మని పంపటమిమిటి? అదేదో సినిమాలోలా, ఇద్దరూ కూర్చుని, చిన్ననాటి మమతలా, మనసులూ, అంటూ వలబాసుకోవట నేమిటో? అతనికి మటుకు సిగ్గుండక్కరలేదా? సంచారి అయిన స్త్రీలో గంటలకే ధాతాభాని వేయటమేమిటి? ఇల్లాంటి వల్లింటికి వెళ్ళేవాళ్ళ వెళ్ళాల్సి ఏడు పరదాలోకి కుక్కులారు. మనిళ్ళకి వచ్చి ఎక్కడలేని కలపుక్కరుతనాలూ వెలగపెడారు. అక్కడికి వాళ్ళ భార్యలు మమకరించలేక నట్లు, పర పురుషుని చూస్తే నిలవునా వణికి పోయేట్లు, ఎదుటివాళ్ళ వెళ్ళాలా నవనాగరికి నిలాసన్న అయి పోయినట్లు ప్రవర్తించే ఇలాంటి హుషారు రకాల్ని చాలామందిని ఎరుగుదుము" అంటూ చెదామడా చెరిగిపోతే బయటికి వెళ్ళిపోయాడు రామనాథం!

రవణ నిర్వాంతపోయింది! చిన్ననాటి స్నేహితు రామ్మి చూట్టానికి రావడం తప్పా? ఇంకా నయం! ఆ సంతోషంలో ఆదీర "శ్రీసు" కానితెచ్చాడని చెప్ప లేదు! చెప్పే, ఇంకా ఎన్ని అందుకో! "నోజ" ప్రేమించుకున్నామని పట్టిగా చెప్పుకున్నా, నోజ వస్తే అనల్లాగే ప్రవర్తించిందా! చిన్నప్పుడు కలపి వెలిసి తిరిగి ఆడుకున్నారూ తప్ప, అంతకుమించి తామిరువురిమధ్య ఎల్లాంటి ప్రేమలూ గీమలూ లేవే! ఇద్దరూ వెళ్ళిళ్ళు చేసుకున్నారు. ముఖంగా సంచారాలు చేసుకుంటున్నారు. "నాకు ఓరెండుకు శ్రీనూ!" అంటే "అవున్నే ఇప్పుడు అల్లాగే అం లావు! పెద్దదానివయ పోయావు! మా అక్క దగ్గరి కెళ్ళితే వుట్టి చేతుల్తో వెళ్ళానా రవణ! అల్లానే నీకు తెచ్చాను! పుచ్చుకుని కట్టుకుంటే కాని ఒప్పు కోను." అని బలవంతం పెట్టాడు! అదీ నిజమే! తన తమ్ముడుకూడా వీర లేకుండా ఎప్పుడూ రాదు! అం చేత పుచ్చుకుని కట్టుకుంది! "నీ వెళ్ళికి నాకింకా ఆర్పనలేదూ రవణ! ఇప్పుడు ఆర్పనపరణ్ణయి వాను. ఈ వీర నీ వెళ్ళికానుక" అన్నాడు, ఏచ్చి శ్రీసు. రవణ కళ్ళమ్మట వీళ్ళ కారాయి! కాటుకంతా కరిగి, కళ్ళుటూ చింతాకంత వెడల్పు అయింది! ఎక్కడన్న బాల సరత్వతి తీయని గొంతు, "స్పష్టిలో తీయనిదీ స్నేహమే వోయూ!" అని సుపత్యరాస్త పాడింది! అది విన్న రవణ,

"కాదు. కాదు! స్పష్టిలో చెల్లనిది, స్నేహమే వోయూ!" అని వ్రాయాల్సింది. అనుభవ తూన్యంగా వ్రాసారా కని!" అనుభవం తెంగా నిట్టూర్చింది!

